

Vide for Maade by af Jerne sogn

Af Henning Schlanbusch

I landbofællesskabets tid var det selvfølgelig nødvendigt med faste regler for fællesskabet, og efterhånden blev disse mange steder skrevet ned og blev til de såkaldte vider, dvs. vedtægter for landbrugsfællesskabet. De ældste, som haves, er fra det 16. og 17. århundrede, men langt de fleste er fra det 18. århundrede. I årene 1904-10 samlede og udgav højskolelærer Poul Bjerge og oberstløjtnant Thyge Söegaard mange af disse, navnlig dem, som kunne findes i arkiverne, men naturligvis var der mange, som alene lå hos bønderne og var vanskelige eller umulige at finde. I den lille by Maade i Jerne sogn var der således en vide fra 1779, som gårdmand Morten Sørensen (f. 1737, d. 1802) i Maade har taget en kopi af i sin optegnelsesbog, og som er således:

COEPIA

I den Hellig trefoldigheds Navn haver vi samtlige Maade beboere ved en nøye Agtelse over tængt hvor mange Creature paa Marcken aarlig kan gregses, saa bliver same herved efter Hartkorn fastsat som følger og skal af os urygelig aldtid her efter holdes og efterleves - først i vester Marck for Hyrden regnis foruden en Boel Endrupholm tilhørende, nemlig efter 22 tønder, Søren Nielsen 7 td., Jes og Morten Sørensen 8 td., Knud og Malte Hansen 7 tønder er 22 tønder = af hver tønde Hart Korn en og en halv Nød og firre faar. Hvo som ikke haver den fulde Antall i et Slags, modsætter et andet Slags - og da regnis imod en Nød fiere faar eller mod fiere faar en Nød.

Paa øster Mark og Noer Norden byen aldsamen paa slaer eftter Hart Korn og Reegnis efter 22 tønder og 6 skiepper nemlig Søren Nielsen 7 td., Malte og Knud 7 tønder - Jes Sø-

rensen af sin fæste gaard 4 tønder af sin tilkøbte ager og eng 4 skieper Morten Sørensen af sin fæste gaard 4 tønder sampt af sin tilkøbte Ager Jord og fæste boel Toe skiepper, er toogtitive tønder og sex skieper, af hver tønede paa slaes en Hæst og Tvende Kiøer, hvo som fattis i Eet Slags Mod Sætter et andet Slags. Og da Reggnis imod en Hest En Koe og en Kalf, imod En Koe tvende Kalve, imod en Kalv en Patte føll, er half aar gamel Regnis Den for Koe, Saaleedis som foreskrevet staar haver vi samtlige Tilstaaet og samtøgt aldtid her efter dags At vede efter Rættlig, at indet meere af nogen maa paaslaas hvad enten vi i Hegenstiid vogte paa voris egne tilskiftte aagre eller for og eftter aars fældes gregsnig Men skal herved have sit forblivende saa længe som voris iord i fællig liger som det nu befindes, Men hvad som i de nu indhægnede tofter kand grægses en hver paa sit bliver for sig selv og er ike her udi beregnet, til bekræftelse under voris Hænder og anmoder tillige vor kiere Husbonder om behagelig dette Med os til Vitterlighed at underskrive, datum

Maade, den 22 Juni 1779.

Søren Nielsen

M. Sørensen

Jes Sørensen

Malthe Hansen

Knud Pedersen

Til Vitterlig eftter begiering

S. C. Spangsberg.